

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3850
Tarih: 08.10.2019

19070

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.10.2019

Tuma ÇELİK
Mardin Milletvekili

Mor Gabriel Manastırı, 1600 yıllık geçmişiyle Süryani toplumunun en önemli dini merkezlerinden biridir. Manastır, yıllar boyunca arazilerini hem kullanmış hem de Cumhuriyet'in kurulduğu yıllardan bu yana arazilerle ilgili yasal yükümlülüklerini yerine getirmiştir. 1938 ve 1950 yılında yapılan tespit çalışmalarında Vakıf arazilerinin hiç genişlemediği ve dava konusu olan arazilerin Mor Gabriel Vakfı'na ait olduğu tespit edilmiştir. Bütün bu tespitlere rağmen, 2008 yılında Mor Gabriel Vakfı'na karşı dava açılmıştır. Hazine, arazilerin kendileri adına tescillenmesini istemiştir. Yerel mahkeme, arazilerin Mor Gabriel Manastırı Vakfı'na ait olduğuna karar vermiştir. Ancak Hazine, Yargıtay'a itirazda bulunmuştur. Yargıtay 20. Ceza Dairesi, 'verilerin ve kayıtların olduğu belgeler dosyada bulunmadığı gerekçesiyle' yerel mahkemenin kararını bozmuştur. Yerel mahkeme aşamasında dosyada bulunan kayıtların dosya Yargıtay'a gittiğinde kaybolduğu ortaya çıkmıştır. Kayıtlar yeniden sunulmuş olmasına rağmen dava Mor Gabriel aleyhine sonuçlanmıştır. Dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde görülmeye devam etmektedir.

30 Eylül 2013'de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan demokratikleşme paketiyle tapuların iade edileceği açıklanmış ancak 30 parçadan oluşan tapuların sadece 12'sinin iadesi gerçekleşmiştir. Erdoğan'ın açıklamasına rağmen Süryani toplumunun en kutsal mekanlarından biri kabul edilen Mor Gabriel Manastırı'nın tapuları iade edilmemiştir.

İnsan Hakları Sözleşmesinin, ibadet özgürlüğü ve mülk edinme gibi en temel haklarının sağlanması açısından tapuların iadesi konusunda yapılacak iyileştirmeler, yıllar içinde nüfusları giderek azalan gayrimüslim toplumları için hayati öneme sahiptir.

Ayrıca, Türkiye'deki pek çok gayrimüslim vakfı, Vakıflar Kanunun Geçici 11. Maddesi kapsamında Vakıflar Genel Meclisi tarafından iadesi gerçekleşen mülklerini halen kullanamamaktadır. İadelerin bir kısmı için Hazine'nin ve diğer kamu kurumları karşı dava açmıştır. Dava süreçleri devam etmektedir. Vakıflar Genel Meclisi'nin iade kararı vermediği ancak mahkeme kararlarıyla iadesi gerçekleşen mülkler için de aynı durum söz konusudur.

19670

Bu bağlamda;

- 1- Mor Gabriel Manastırına ait tapuların tamamının iadesi neden gerçekleştirilmemiştir?
- 2- Hazine'nin gayrimüslim vakıflara ait mülklerle karşı açtığı davalardan çekilmesi için bir çalışmanız var mıdır?
- 3- Gayrimüslim vakıfların mülk iadelerini kolaylaştıracak yasal bir düzenleme çalışması var mıdır?